

MJEŠOVITA SKUPINA U DJEČJEM VRTIĆU

*„Djeca najviše upijaju i uče iz onog što ih
okružuje.“¹*

-Maria Montessori

1. ŠTO SU MJEŠOVITE SKUPINE U DJEČJIM VRTIĆIMA?

Mješovite dobne skupine u dječjim vrtićima su one u kojima borave djeca različite kronološke dobi. Ta razlika u dobi među djecom najčešće je veća od jedne godine, odnosno, u mješovitim jasličkim skupinama najčešće borave djeca od jedne do tri godine, dok u mješovitim vrtićkim skupinama najčešće borave djeca od tri godine do polaska u školu. Dobno mješovite skupine nisu nova ideja te postoje već od 19. stoljeća kada ih je u vrtiće počela uvoditi Maria Montessori.

Djeca se razlikuju po svojim sposobnostima, interesima, znanju i iskustvu te se tom tezom treba voditi kod formiranja mješovitih skupina. One zapravo reflektiraju stvarne socijalne i obiteljske situacije, jer, kao što je i u svakoj obitelji netko uvijek stariji ili mlađi, tako i u mješovitim skupinama djeca variraju u dobi. To je ono što je za dijete prirodno te ono u skupini s vršnjacima nema toliko prilika steći brojna iskustva važna za svakodnevno funkcioniranje. Atmosfera u mješovitim skupinama je prirodnija, sličnija onome što dijete očekuje u realnom životu gdje se prijateljstva sklapaju prema interesu, a rjeđe prema dobi. Osim toga, u svakodnevnom životu uvijek je netko stariji ili mlađi, sposobniji ili ne sposobniji, bolji ili lošiji u nekoj aktivnosti.

Roditelji se često brinu da za njihovo dijete to nije dobro, da će njihovo dijete “nazadovati”, ako je među starijima u skupini ili da će biti „preopterećen“ ako je među mlađima u skupini. No takve pretpostavke su najčešće neutemeljene jer roditelji nisu upućeni u dobrobiti koje za djecu donosi boravak u mješovitim skupinama.

---

¹ https://www.skolskiportal.hr/mudra_misao/maria-montessori-11/

2. DOBROBITI BORAVKA U MJEŠOVITIM SKUPINAMA

Boravak djece u dobno mješovitim skupinama pozitivno utječe na sva područja djetetova razvoja (na spoznajni, socijalni i emocionalni razvoj, razvoj govora i na igru djeteta) te doprinosi djetetovoj osobnoj, emocionalnoj, intelektualnoj i socijalnoj dobrobiti.

U mješovitim skupinama starija djeca mlađoj djeci predstavljaju modele ponašanja od kojih uče te tako mlađa djeca imaju priliku puno brže napredovati, kvalitetnije komunicirati, učiti se strpljivosti i samostalnosti. Mlađa djeca stalno su izložena kompleksnijim strategijama rješavanja problema koje koriste starija djeca te često pokušavaju i sami primijeniti slične strategije.

Starija djeca paze na mlađu, pomažu im i brižni su prema njima što doprinosi razvoju empatije kod te djece, dok osjećaj uspjeha koji istovremeno doživljavaju pridonosi razvoju pozitivne slike o sebi. U takvim skupinama starija djeca imaju priliku istraživati i usavršavati svoje vještine vodstva te utvrđivati svoje znanje iznošenjem ideja i stavova. Djeca koja su povučenija i koja nemaju dovoljno samopouzdanja u mješovitim skupinama se osjećaju sigurnijima, dok bi najvjerojatnije u skupini svojih vršnjaka prošli nezamijećeno zbog toga što se ne uspijevaju „nametnuti“ pa su prisiljeni prilagođavati se većini. Pozitivan efekt boravka u dobno mješovitim skupinama posebno je vidljiv u znanju i savladavanju socijalnih vještina jer djeca uče na prirodan, a ne nametnut način. Djeca su uspješnija u „akademske“ vještina, imaju jače samopouzdanje, bolje razvijene socijalne vještine, te bolji odnos prema vrtiću, a kasnije i školi.

U dobno mješovitim skupinama više je socijalnih kontakata među djecom, više pozitivnih izražavanja emocija i mašte, a manje kompetitivnosti i agresivnosti. Prema istraživanjima, u mješovitim skupinama puno je manje sukoba, koji, kada se pojave, uspješnije se i brže rješavaju jer djeca prilagođavaju svoja očekivanja i imaju više razumijevanja. Također, djeca više međusobno surađuju, pomažu si, dijele i razmjenjuju stvari, starija djeca pomažu mlađoj djeci i uče ih, pri čemu uče preuzimati odgovornost za svoje postupke tj. postaju zreliji i odgovorniji. Često se događa da starija djeca koja imaju teškoće s regulacijom vlastitog ponašanja znatno napreduju kada potiču mlađu djecu na isto, odnosno, kada starija djeca objašnjavaju pravila i podsjećaju mlađu djecu da ih treba slijediti, tada i oni sami sebe podsjećaju na slijedenje tih pravila. Igra mlađe djece postaje zrelija nego što bi to bila u vršnjačkoj skupini, dok starija djeca poboljšavaju svoje socijalne vještine organizirajući igru za manje zrele (obično mlađe) suigrače.

U formiranju dobno mješovitih skupina trebalo bi voditi računa o tome da je udio djece različite dobi takav da ne dovodi do nazadovanja starije djece, odnosno da i mlađa i starija djeca imaju puno prilika za napredovanje te stjecanje znanja i iskustva.

3. ULOGA ODGOJITELJA U MJEŠOVITIM SKUPINAMA

Rad u mješovitim skupinama prilagođen je djeci koja su došla s različitim iskustvom i sposobnostima. Rad se organizira u manjim skupinama, a odgojiteljeva je uloga da planira i priprema aktivnosti djece, u radu ih potiče na timsko učenje, učenje jednih od drugih te na zajednički rad uvažavajući individualnosti svakog od njih.

Odgojitelji bi morali djeci nuditi mnogo različitih izbora te široki raspon materijala i aktivnosti prikladnih za različitu djecu. Ne trebaju sve igračke i svi centri biti 'isti za sve'. U radu se mogu koristiti neke igračke koje su zanimljive jedino djeci određene dobi. S obzirom na to da bi sigurnost djece morala biti najvažnija, prilikom uređivanja prostora trebalo bi uzeti u obzir dječju dob. To bi značilo da materijale koji su sigurni i prikladni za malu djecu treba držati u lako dostupnim košarama ili posudama, no primjerice škarice kojima se služe djeca starije dobi treba držati izvan dosega mališana. Također, manjoj djeci će možda biti potreban namještaj, stolovi i stolice manje veličine.

Odgojitelji bi tijekom nuđenja materijala trebali birati igračke i materijale koji su nestrukturirani i koji se mogu koristiti na više načina. Lopte, likovni pribor i kocke mogu koristiti djeca na različitim stupnjevima sposobnosti, a njima će se postupno služiti na sve složenije načine.

Aktivnosti bi se trebale usmjeravati na individualni rad i na aktivnosti u malim skupinama, jer bi se u suprotnom starija djeca mogla dosađivati, a mlađa se osjećati frustrirano.

3.1. Izazovi i prednosti rada u mješovitim skupinama²

Evangelou (2006) navodi da rad u mješovitim dobnim skupinama za odgajatelja predstavlja jedinstven sklop izazova i prednosti.

3.1.1. Izazovi

- Odgajatelj mora provesti dodatne mjere sigurnosti kad su u pitanju bebe ili mališani.

---

² Evangelou, D. (2006). Mješovite dobne skupine u ranom odgoju i obrazovanju. *Dijete, vrtić, obitelj*, 12 (43), 12-15. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/177871>

- Planiranje strukturiranih aktivnosti može biti otežano kad se radi o djeci s različitim razinama sposobnosti i interesa.
- Dnevni ritam dana u koji ulazi vrijeme za jelo i spavanje mora postati fleksibilniji kako bi se mogao prilagoditi djeci različitih dobi.
- Starija će djeca možda više preferirati društvo vršnjaka pa neće dopuštati mlađoj djeci da se pridruže igri.

3.1.2. Prednosti

- Mješovite dobne skupine djeci pružaju priliku za razvijanje i vježbanje socijalnih vještina.
- Javlja se širi opseg ponašanja i izvedbi koje su odrasli, jednako kao i sama djeca, spremniji prihvaćati i uvažavati.
- Često je manje prisutno suparništvo, a više suradnja i pomoć.
- Klima u mješovitoj dobnoj skupini slična je kućnoj i često predstavlja udobnije i sigurnije okruženje za malu djecu.
- Po svom određenju, odgoj i obrazovanje u mješovitoj dobnoj skupini više su prilagođeni individualnim potrebama. Djeca u takvim skupinama imaju veću slobodu razvoja u skladu s vlastitim tempom.
- U ophođenju s mlađom djecom, starija uče prilagođivati svoj jezik i socijalne vještine te tako ovladavaju strpljenjem, suosjećanjem i vještinama rješavanja problema.
- Starija djeca pred mlađu postavljaju izazove pa se mlađa djeca tako često uključuju u aktivnosti kompleksnije od onih s kojima bi se susretala u igri s vršnjacima.

4. LITERATURA

1. Evangelou, D. (2006). Mješovite dobne skupine u ranom odgoju i obrazovanju. *Dijete, vrtić, obitelj*, 12 (43), 12-15. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/177871>
2. Marincel, D. (2015). Mješovite skupine u dječjim vrtićima. *Istraži Me*. Preuzeto s: <https://www.istrazime.com/djecja-psihologija/mjesovite-skupine-u-djecjim-vrticima/>
3. Slika: <https://www.pinterest.com/pin/695876579955938964/>
4. Citat: https://www.skolskiportal.hr/mudra_misao/maria-montessori-11/